

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u sastavu: predsjednik Zlatko M. Knežević, potpredsjednici Mato Tadić i Mirsad Ćeman i sudije Valerija Galić, Miodrag Simović i Seada Palavrić, na sjednici održanoj 3. marta 2021. godine, u predmetu broj **AP-4647/20**, rješavajući apelaciju **Političke partije "Ujedinjena Srpska"**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. stav (3) tačka h) i stav (4), člana 57. stav (2) tačka a) i člana 58. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI

Odbacuje se kao nedopuštena apelacija koju je podnijela **Politička partija "Ujedinjena Srpska"** protiv rješenja Suda Bosne i Hercegovine broj SI 3 Iž 038691 20 Iž od 12. novembra 2020. godine i Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj 05-01-07-5-1118/20 od 3. novembra 2020. godine, u odnosu na navode o kršenju prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 7. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog toga što je *ratione materiae* inkompatibilna sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Odbacuje se kao nedopuštena apelacija koju je podnijela **Politička partija "Ujedinjena Srpska"** protiv rješenja Suda Bosne i Hercegovine broj SI 3 Iž 038691 20 Iž od 12. novembra 2020. godine i Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj 05-01-07-5-1118/20 od 3. novembra 2020. godine, u odnosu na navode o kršenju prava iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije i člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, zbog toga što je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

OBRAZLOŽENJE

1. Politička partija „Ujedinjena Srpska“ (u daljnjem tekstu: apelant) koju zastupa zakonski zastupnik-Nenad Stevandić, podnio je 23. decembra 2020. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv rješenja Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) broj SI 3 Iž 038691 20 Iž od 12. novembra 2020. godine i Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: CIK) broj 05-01-07-5-1118/20 od 3. novembra 2020. godine.

Uvodne napomene

2. Iz dostavljene dokumentacije (kopije screenshot-a objave) proizilazi da je Mile Aljetić (u daljnjem tekstu: M.A.) na svom Facebook profilu objavio tekst, koji je označen kao „sponzorisan“, a sljedećeg sadržaja: „Dragi prijatelji, sugrađani i svi koji pratite moj politički rad, Želim da Vas obavijestim da je verifikovana moja kandidatura za odbornika u Skupštini Grada Banjaluke, na listi Ujedinjene Srpske pod rednim brojem 17. Vi koji cijenite moj rad, želite da me podržite i smatrate da bih bio kvalitetan predstavnik u Skupštini, očekujem da mi se javite. Sve naredne aktivnosti možete pratiti putem društvenih mreža i internet stranice <https://milealjetic.rs/>“

Osporene odluke

3. Odlukom CIK-a broj 05-01-07-5-1118/20 od 3. novembra 2020. godine apelant kao politička stranka je oglašen odgovornim što je M.A. - kandidat ove političke stranke putem društvene mreže Facebook vodio plaćenu izbornu kampanju prije službenog početka izborne kampanje, zbog čega je apelantu izrečena novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM.

4. U obrazloženju Odluke je konstatovano da je CIK, nakon prijema podneska Transparency International Bosne i Hercegovine od 12. oktobra 2020. godine uz koji je priložen i screenshot (snimak) sponzorisane objave, a koji je u smislu člana 6.2 stav (2) i (3) Izbornog zakona, cijenila kao inicijativu za pokretanje postupka, predmetni postupak vodila po službenoj dužnosti. Dalje, konstatovano je da je da je u skladu sa zakonskom procedurom, CIK aktom precizirani broj od 14. oktobra 2020. godine, inicijativu dostavila apelantu na izjašnjenje, istaknuvši da se na navode iz podneska posebno izjasni kandidat M.A. Apelant i M.A. su blagovremeno dostavili traženo izjašnjenje čiji je sadržaj prezentiran u Odluci (strana 2 Odluke).

5. U vezi sa navedenim CIK ukazala da je odredbom članom 16.14 stav (3) Izbornog zakona, između ostalog, propisano: „zabranjeno je vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i printanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih

skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje". Zatim, citirala je ukazala je da je u članu 1.1a tačka 6) Izbornog zakona propisano da izborna kampanja podrazumijeva radnje i postupke u periodu utvrđenom ovim Zakonom u kojim politički subjekt na zakonom utvrđen način upoznaje birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za predstojeće izbore. Pored toga, ukazala da je odredbom člana 2. stav (1) tačka a) Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata u periodu od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora („Službeni glasnik BiH“, broj 29/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisano da je izborna kampanja period od 30 dana prije dana održavanja izbora u kojem politički subjekt na zakonom utvrđen način upoznaje birače i javnost sa svojim programom i kandidatima za predstojeće izbore. Takođe, ukazala da je tačkom f) istog člana propisano da političko oglašavanje podrazumijeva emitovanje i objavljivanje oglasa, javnih poziva, spotova i bilo kojeg drugog vida javnog oglašavanja političkog subjekta, a da je tačkom g) istog člana propisano da javno oglašavanje podrazumijeva oglašavanje putem medija, plakata, postera, interneta, letaka, pokretnih reklama i svaki drugi vid javnog oglašavanja dostupan biračima i javnosti.

6.Imajući u vidu navedeno, CIK je uvidom u kompletan spis predmeta i dostavljen screenshot sa društvene mreže Facebook, utvrdila da je apelant odgovoran za kršenje člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona, jer je M.A. kandidat ove političke stranke, na društvenoj mreži Facebook vodio plaćenu izbornu kampanju prije službenog početka izborne kampanje, na način da je upoznao birače i javnost sa svojom kandidaturom. CIK je, pri tome istakla da je u konkretnom slučaju na spornoj Facebook objavi navedeno da je ista sponzorisan, što je nesporan dokaz vođenja plaćene izborne kampanje. Kod odmjeravanja visine novčane kazne, CIK je izrekla novčanu kaznu u minimalnom iznosu u smislu člana 19.9 stav (1) točka s) Izbornog zakona ocijenivši da je adekvatna učinjenom prekršaju i da će se tom kaznom postići svrha kažnjavanja..

7.Apelant je podnio žalbu protiv Odluke CIK-a, koja je odbijena rješenjem Suda BiH broj SI 3 Iž 038691 20 Iž od 12. novembra 2020. godine.

8.U vezi sa žalbenim navodima, Sud BiH je ukazao da je, nakon ocjene navoda iz izjašnjenja apelanta kao političkog subjekta i njegovog kandidata M.A, te uvida u snimak sa ekrana sadržaja objavljenog na društvenoj mreži Facebook, CIK utvrdila činjenicu da je vođena plaćena izborna kampanja prije službenog početka izborne kampanje. Sud BiH je ocijenio da su na ovaj način utvrđene sve činjenice relevantne za utvrđivanje odgovornosti političkog subjekta za kršenje Izbornog zakona, a odnose se na to da je objava na društvenoj mreži radnja usmjerena na upoznavanje birača sa programom i kandidatom, da je izvršena prije službenog početka kampanje i

da se radi o sponzorisanjoj objavi, dakle, plaćenju kampanji, čime je postupljeno suprotno članu 16.14 stav (3) Izbornog zakona. Takođe, Sud BiH je ocijenio da je, nasuprot apelantovom mišljenju, CIK imala zakonom propisano ovlaštenje da u konkretnom slučaju postupi po službenoj dužnosti.

9. Sud BiH je ukazao da Uputstvo o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti na Lokalnim izborima 2020. godine koji će se održati u nedelju 15. novembra 2020. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 25/20; u daljnjem tekstu: Uputstvo o rokovima) u članu 2. tačka 7) reguliše izbornu kampanju i propisuje da će se plaćeno političko oglašavanje vršiti od 16. oktobra 2020. godine. Shodno tome, ocijenio je da je službeni početak plaćene političke kampanje striktno propisan i da svako postupanje prije navedenog roka predstavlja povredu propisanih pravila. Imajući u vidu navedeno, zaključio je da tačan datum predmetne objave nije značajan jer je jedino relevantno da je to prije objave službenog početka plaćene kampanje, a što u konkretnom slučaju žalba i ne osporava.

10. Sud BiH je dalje ocijenio da je CIK pravilno cijenila sadržaj predmetne objave kod izvođenja zaključka da predstavlja radnju koja prema odredbi člana 1.1a tačka 6) Izbornog zakona ima obilježja izborne kampanje. Ukazao je da navedena objava ne predstavlja samo davanje informacije da je M.A. verifikovani kandidat, kako to neosnovano navodi apelant, nego sadrži upoznavanje javnosti sa činjenicama koje se odnose na programsko djelovanje u vezi sa kandidaturom. Dalje, konstatovao je da snimak ekrana koji prikazuje predmetnu stranicu sa društvene mreže koja pripada M.A, potvrđuje da se radi o sponzorisanjoj objavi, što istoj daje karakter plaćene kampanje. Naime, ocijenio je da karakter plaćene kampanje nemaju samo objavljivanja koja su izvršena na osnovu uplate novčanih sredstava od strane oglašivača, nego i oglašavanje na stranicama ako su sponzorisanje od trećih lica, zbog čega je ocijenjena bez značaja tvrdnja apelanta da nije dokazana činjenica plaćanja. Imajući u vidu član 2 stav (1) tačka a), f) i g) Pravilnika, a koji definiše karakter i period kampanje, određuje šta podrazumijeva političko i javno oglašavanje, Sud BiH je zaključio da je bitno obilježje prekršaja političko oglašavanje prije službenog početka izborne kampanje, bez obzira da li je plaćeno ili ne.

11. Takođe, Sud BiH je istakao da odredbe člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona zabranjuju vođenje plaćene izborne kampanje od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. U vezi s tim je obrazložio da se ova zabrana odnosi na sve političke subjekte iz člana 1.1a tačka 1) Izbornog zakona, ali i na kandidate političkih stranaka. Naveo je da je za postupanje protivno citiranoj odredbi „članom 19.9 stav 1 tačka s) citiranog zakona propisana je isključiva odgovornost političke partije“. Stoga konstatovao je da apelantova žalba neosnovano ukazuje da nije odgovorna za postupanje njegovih kandidata, jer je *ratio legis* propisane odgovornosti političke partije da disciplinuje ponašanje svojih kandidata.

12. Apelant smatra da su osporenim odlukama povrijeđena njegova prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), člana 7. Evropske konvencije, člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije te člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Naime, apelant smatra da uživa zaštitu prava na pravično suđenje, kako u smislu „krivičnog“, tako i u smislu „građanskog aspekta tog prava“ pri čemu ukazuje da je do povrede tog prava došlo uslijed proizvoljno utvrđenog činjeničnog stanja i proizvoljne primjene relevantnih propisa, tvrdeći da je postupak nezakonito pokrenut i nije bilo dovoljno dokaza da se radi o plaćenju objavi. U vezi sa navodnim kršenjem člana 7. Evropske konvencije, apelant tvrdi da je kažnjen za djelo koje nije propisano Izbornim zakonom, ukazujući pri tome da tim Zakonom nije propisana odgovornost političkog subjekta za radnje kandidata ispred političkog subjekta.
13. U vezi sa navodnom povredom prava na slobodu izražavanja, apelant, prije svega tvrdi da je M.A. u svojoj Facebook objavi, za koju nije dokazano da je plaćena, obavijestio svoje pratioce da je njegova kandidatura verifikovana, a da je to informacija koja je bila svakako dostupna na Internet stranici CIK-a i brojnim drugim portalima. Apelant ukazuje da je međutim CIK bez ikakve rasprave i čitanja izjašnjenja apelanta i M.A. donio odluku da se radi o nedozvoljenom oglašavanju, a da je Sud BiH rješavajući o žalbi, otišao korak dalje navodeći da je oglašavanje svaka objava, bilo da je plaćena ili ne. Na taj način se, po mišljenju apelanta, stvara „opasan precedent“, koji će dovesti do toga da, svako ko objavi bilo šta na Facebooku prije kampanje, biti kažnjen. Apelant smatra da je miješanje javne vlasti u navedeno pravo u konkretnom slučaju nije bilo zakonito jer je kažnjen za radnje drugog lica, i to bez da je preduzeo bilo kakvu zakonom nedozvoljenu radnju. Takođe, smatra da u konkretnom slučaju nije ispunjen ni uslov nužnosti u demokratskom društvu i legitimnosti miješanja, zbog toga što je kandidat ispred apelanta prenio informaciju koja je već javno dostupna, a za koju nije utvrđeno da je u pitanju plaćeno prenošenje. Pored toga, apelant smatra da je uslijed proizvoljne ocjene činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava došlo i do povrede njegovog prava na imovinu.
14. Pri ispitivanju dopustivosti apelacije Ustavni sud je pošao od odredaba člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. stav (3) tačka h) i člana 18. stav (4) Pravila Ustavnog suda.
15. Član VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kad ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

Član 18. stav (3) tačka h) i stav (4) Pravila Ustavnog suda glasi:

(3) Apelacija nije dopustiva i ako postoji neki od sljedećih slučajeva:

h) apelacija je ratione materiae inkompatibilna sa Ustavom;

(4) Ustavni sud će odbaciti apelaciju kao očigledno (prima facie) neosnovanu kada utvrdi da ne postoji opravdan zahtjev stranke u postupku, odnosno da predočene činjenice ne mogu opravdati tvrdnju da postoji kršenje Ustavom zaštićenih prava i/ili kada se za stranku u postupku utvrdi da ne snosi posljedice kršenja Ustavom zaštićenih prava, tako da je ispitivanje merituma apelacije nepotrebno.

a) Dopustivost ratione materiae

16. Apelant smatra da mu je osporenim rješenjem Suda BiH i osporenom odlukom CIK-a, dakle u sporu proizašlom iz izbornog procesa, povrijeđeno pravo na pravično suđenje koje je garantovano članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije. U vezi s tim, Ustavni sud ukazuje na to da član 6. stav 1. Evropske konvencije garantuje svakome pravo na pravičan postupak pri određivanju građanskih prava i obaveza ili odlučivanju o krivičnoj optužbi. Ustavni sud zapaža da apelant osporava odluke kojima mu je izrečena novčana kazna za radnje koje su u Izbornom zakonu klasificirane kao povrede pravila ponašanja.
17. U vezi sa tim, Ustavni sud ukazuje da prema praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud), politička prava i obaveze, poput prava na kandidovanje na izborima, nisu građanska po svojoj prirodi. Sporovi proizašli iz izbornog procesa izlaze iz građanskih okvira člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi *Pierre-Bloch protiv Francuske*, presuda od 21. oktobra 1997. godine, Izvještaji o presudama i odlukama, 1997-VI, str. 2223, stav 50). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud primjećuje da, nasuprot apelantovom mišljenju, u konkretnom slučaju, nije primjenjiv „građanski“ aspekt člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i član 6. Evropske konvencije. Međutim, budući da je apelantu izrečena i novčana kazna, Ustavni sud će ispitati da li se u konkretnom slučaju može reći da se radi o odlučivanju o «krivičnoj optužbi» u smislu istog člana, te da li su u tom dijelu garancije predviđene navedenim članom primjenjive na predmetni postupak.
18. U tom kontekstu Ustavni sud podsjeća na to da su za ocjenu primjenjivosti člana 6. Evropske konvencije ustanovljena tri kriterija (klasifikacija prema domaćem zakonu, priroda prekršaja i

priroda i strogost kazne) i dva podkriterija - domašaj prekršajne norme i svrha kazne - koja su kumulativna i koja pomažu pri odlučivanju o tome da li nešto što nije definirano kao «krivično» djelo potpada pod garancije člana 6. Evropske konvencije.

19. Razmatrajući navedeno pitanje, Ustavni sud zapaža da je apelant sankcionisan zbog ponašanja iz člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona koji zabranjuje vođenje plaćene izborne kampanje putem elektronskih i printanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova organa i statutarnih tijela političkih subjekata, u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. To znači da se u konkretnom slučaju ne radi o djelu koje je krivičnim ili Izbornim zakonom propisano kao krivično djelo. Međutim, Ustavni sud ukazuje da to nije odlučujuće za primjenu garancija iz člana 6. Evropske konvencije, već je to pitanje potrebno ispitati imajući u vidu kriterije koji su uspostavljeni praksom Evropskog suda. U vezi s tim Ustavni sud zapaža da se je Evropski sud je, uspostavljajući relevantne principe, ukazao na to da se disciplinske sankcije uglavnom ustanovljavaju kako bi se osiguralo da pripadnici određenih grupa poštuju određena pravila (vidi, *mutatis mutandis*, Evropski sud, *Weber protiv Švicarske*, presuda od 22. maja 1990. godine). Dakle, norma na kojoj su utemeljene osporene odluke o sankcionisanju apelanta nema opšti karakter i primjenjuje se samo na političke subjekte i pojedince koji učestvuju u izbornom postupku a koji je, zbog svog značaja i specifičnosti, regulisan posebnim zakonom. Osim toga, Ustavni sud smatra da se, s obzirom na javni interes, koji se ogleda u očuvanju regularnosti izbornog procesa i sprečavanje nepravilnosti i nezakonitosti u vezi sa istim, ne može reći da se radi o naročito strogim kaznama a kazne su isključivo novčane (prema članu članom 19.9. stav (1) tačka t) Izbornog zakona za navedeni prekršaj je propisana novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM), pri čemu je novčana kazna apelantu izrečena u minimalnom iznosu. S obzirom na to da je svrha propisane kazne prema Izbornom zakonu regulisanje izbornog postupka i poštivanje pravila u izbornom postupku i da se odnosi samo na određena lica koja učestvuju u izborima, Ustavni sud zaključuje da je domašaj ovakve norme ograničenog karaktera. Imajući u vidu ispitane kriterije, Ustavni sud smatra da se u konkretnom slučaju ne radi o «krivičnoj optužbi» u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi *mutatis mutandis* Odluka Ustavnog suda o dopustivosti i meritumu AP-3804/08 od 15. juna 2010. godine, točka 27.).
20. Na osnovu svega navedenog, Ustavni sud zaključuje da se osporenim odlukama nije odlučivalo niti o apelantovim «građanskim pravima i obavezama» niti o «krivičnoj optužbi», zbog čega garancije iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije nisu primjenjive

na predmetni postupak, pa je apelacija u ovom dijelu *ratione materiae* inkompatibilna sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

21. U vezi sa apelantovim navodima o kršenju prava na kažnjavanje samo na osnovu zakona iz člana 7. Evropske konvencije, imajući u vidu da je taj član primjenjiv samo na postupke u kojima se utvrđuje «krivična optužba» u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi Odluka Ustavnog suda o dopustivosti broj *AP-413/07* od 10. juna 2009. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba), a da je u prethodnim tačkama ove Odluke utvrđeno da se osporenim odlukama nije odlučivalo o «krivičnoj optužbi», Ustavni sud smatra da je apelacija i ovom dijelu *ratione materiae* inkompatibilna sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

b) U odnosu na navode o povredi prava na slobodu izražavanja i prava na imovinu

22. Apelant – politička stranka smatra da mu je osporenim odlukama, a kojima je oglašen odgovornim što je M.A. - kandidat ove političke stranke putem društvene mreže Facebook vodio plaćenu izbornu kampanju prije službenog početka izborne kampanje, povrijeđeno i pravo na slobodu izražavanja iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije. U vezi sa tim, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da je slično pravno pitanje, povrede prava na slobodu izražavanja u kontekstu izricanja novčane kazne zbog povreda pravila ponašanja u izornoj kampanji, razmatrao u predmetu AP-3408/06 (vidi Odluka o dopustivosti Ustavnog suda *AP-3408/06* od 17. marta 2009. godine). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da je praksa iz navedenog predmeta *mutatis mutandis* primjenjiva i na konkretan slučaj, pa su, shodno tome garancije iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije primjenjive u konkretnom slučaju.
23. Ustavni sud podsjeća da pravo na slobodu izražavanja iz člana 10. Evropske konvencije spada u grupu tzv. kvalificiranih prava za koja je karakteristično da prvim stavom definišu samo pravo, a drugim stavom definišu dozvoljena miješanja i ograničenja tih prava, pod uslovima propisanim drugim stavom. Ova sloboda se, uz ograničenja iz člana 10. stav 2. Evropske konvencije, ne odnosi samo na „informacije“ ili „ideje“ koje su primljene pozitivno ili se smatraju neuvredljivim ili prema njima nema stava, već i na one koje vrijeđaju, šokiraju i uznemiravaju (vidi Evropski sud, *Selistö protiv Finske*, presuda od 16. novembra 2004. godine, aplikacija broj 56767/00, stav 46, i Odluka broj AP 1203/05 od 27. juna 2006. godine, tačka 42.). Ova sloboda, ipak, nije apsolutna i može biti ograničena zbog okolnosti i pod uslovima navedenim u članu 10. stav 2. Evropske konvencije, pod kojima se javna vlast može miješati u uživanje slobode izražavanja. Vezano za ograničenja iz člana 10. stav 2. Evropske konvencije u pogledu ostvarivanja ovog prava, Evropski sud je ukazao da ova

ograničenja moraju biti «propisana zakonom», «neophodna u demokratskom društvu» i moraju biti «proporcionalna legitimnom cilju» koji se želi postići. Također, mora biti riješeno i pitanje jesu li razlozi i opravdanja koje su dali nadležni organi za takvo miješanje relevantni i dovoljni. Stoga je u svakom konkretnom slučaju potrebno utvrditi jesu li domaće vlasti primijenile standarde koji su u skladu s principima utjelovljenim u članu 10. Evropske konvencije.

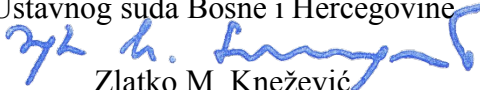
24. Ustavni sud smatra da je osporenim odlukama došlo do miješanja u apelantovo pravo na slobodu izražavanja s obzirom da mu je tim odlukama izrečena novčana kazna zbog povrede pravila ponašanja u izbornoj kampanji vođenjem plaćene kampanje putem elektronskih medija izvan vremenskog perioda propisanog Izbornim zakonom i podzakonskim propisom.
25. Dalje, Ustavni sud zapaža je miješanje u ovo pravo osporenim odlukama izvršeno s pozivom na odredbu člana 16.14. stav (3) Izbornog Zakona, kojom je propisana zabrana vođenja plaćene izborne kampanje putem elektronskih medija u periodu od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje, te odredbu člana 19.9. stav (1) tačka t) kojom je propisano kažnjavanje političkog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM za povredu odredbe člana 16.14 stav (3) Izbornog zakona. Pri tome su CIK i Sud BiH ove odredbe doveli u vezu sa drugim relevantnim odredbama Izbornog zakona (člana 1.1.a tačka 1. kojim je definisan pojam „političkog subjekta“, kao i odredbe tačke 6) kojom je regulisan pojam izborne kampanje te člana 6.2. st. (2) i (3) kojima je regulisano pokretanje postupka protiv političkog subjekta po službenoj dužnosti) kao i odredbe podzakonskih akata na koje su se pozvali u obrazloženju (člana 2. stav (1) tač. a), f) i g) Pravilnika te člana 2. tačka 7) Uputstva o rokovima). Najzad, Ustavni sud ukazuje da je osporenim odlukama, nasuprot apelantovom mišljenju, nesumnjivo utvrđeno da predmetna objava ima karakter plaćene objave. Imajući u vidu naprijed navedeno, te dovodeći u vezu obrazloženja osporenih odluka sa odredbama relevantnih propisa na koje su se CIK i Sud BiH pozvali u osporenim odlukama, naročito imajući u vidu odredbu člana 1.1.a tačka 1) Izbornog zakona kojom je definisan pojam političkog subjekta, Ustavni sud smatra da je navedeno miješanje u apelantovo pravo na slobodu izražavanja zasnovano relevantnim odredbama Izbornog zakona i navedenih podzakonskih akata.
26. Shodno svemu navedenom, Ustavni sud smatra da je ograničenje koje nametnuto apelantu «propisano zakonom». Izborni zakon, Pravilnik i Uputstvo o rokovima su objavljeni u službenom glasilu, te su kao takvi dostupni apelantu koji je kao registrirani politički subjekt za učešće na izborima morao biti upoznat sa odredbama predmetnog zakona i posljedicama nepostupanja prema odredbama tog zakona i podzakonskih propisa budući da oni predstavljaju lex specialis koji regulišu pitanje izbora, odnosno principa koji važe za izbore na svim nivoima vlasti.

27. Nadalje, prema mišljenju Ustavnog suda u konkretnom slučaju predmetno ograničenje slobode izražavanja ispunjava i uvjet «neophodnosti u demokratskom društvu» i «proporcionalnosti legitimnom cilju». Prema praksi Evropskog suda pridjev «neophodan» implicira postojanje «hitne društvene potrebe» pri čemu države ugovornice imaju određen stepen slobode procjene pri odlučivanju da li takva potreba postoji. U konkretnom slučaju, predmetne odredbe Izbornog zakona i podzakonskih akata, dakle, treba posmatrati u kontekstu diskrecionog prava države da pri ostvarivanju određenih prava garantiranih Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom postavi izvjesna ograničenja u cilju efikasnog i demokratskog provođenja izbornog procesa.
28. S druge strane, po mišljenju Ustavnog suda predmetno ograničenje u apelantovom slučaju, nasuprot apelantovom mišljenju, na apelanta ne stavlja pretjeran teret jer mu je izrečena minimalna novčana kazna u situaciji kada je oglašen odgovoran za kršenje Izbornog zakona vođenjem plaćene izborne kampanje van propisanog roka sponzorisanom objavom na društvenoj mreži Facebook, za koju društvenu mrežu je opštepoznato da ima veliki broj aktivnih korisnika. Naime, predmetno ograničenje je proporcionalno cilju šire društvene zajednice, koje u smislu člana 10. stav 2. Evropske konvencije, ima za cilj očuvanje regularnosti izbornog procesa i sprečavanje nepravilnosti i nezakonitosti u vezi sa istim, a što je nesporno interes svih učesnika u izbornom procesu (kako prilikom ostvarivanja aktivnog tako i pasivnog biračkog prava) i zapravo predstavlja cilj svakog razvijenog demokratskog društva.
29. Iz navedenih razloga se apelantovi navodi o povredi prava iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije, također, moraju odbaciti kao očigledno (*prima facie*) neosnovani.
30. U vezi sa apelantovim navodima da je osporenim odlukama kojima mu je izrečena novčana kazna za radnje koje su u Izbornom zakonu klasificirane kao povrede pravila ponašanja povrijeđeno pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola 1 uz Evropsku konvenciju, Ustavni sud ukazuje na to da apelantovo nezadovoljstvo osporenim odlukama i ishodom ovog postupka ne pokreće, samo po sebi, pitanja u vezi sa zaštićenim ustavnim pravima. Ustavni sud, imajući u vidu prethodne tačke ove odluke kojima su razmatrani apelantovi navodi u povredi prava na slobodu izražavanja, smatra da se u konkretnom slučaju ne može zaključiti da je primjena relevantnih zakonskih odredaba u bilo kojem dijelu proizvoljna ili neprihvatljiva samo po sebi, odnosno da je miješanje u apelantovo pravo na imovinu bilo proizvoljno budući da je apelantu izrečena sankcija u skladu sa relevantnim odredbama Izbornog zakona i to u minimalnom iznosu, pa u datim okolnostima nema elemenata koji bi ukazivali da je prekršen princip proporcionalnosti, odnosno da apelant trpi prekomjerman teret. Imajući u vidu navedeno, a naročito stavove Evropskog i

Ustavnog suda navedene u ovoj odluci, Ustavni sud smatra da nema ničega što ukazuje na to da apelant ima «opravdan zahtjev» koji pokreće pitanje prava na imovinu iz Ustava Bosne i Hercegovine ili Evropske konvencije koje bi trebalo meritorno razmotriti. Zbog toga, Ustavni sud smatra da su navodi o kršenju prava iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola 1 uz Evropsku konvenciju očigledno (*prima facie*) neosnovani.

31.Imajući u vidu odredbu člana 18. stav (3) tačka h) i stav (4) Pravila Ustavnog suda, prema kojima će se apelacija odbaciti kao nedopuštena ukoliko je *ratione materiae* inkompatibilna sa Ustavom Bosne i Hercegovine, odnosno ukoliko je očigledno (*prima facie*) neosnovana, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

32.U skladu sa članom VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević